

БЕДНОСТТА В **БЪЛГАРИЯ**

ДАННИ, АНАЛИЗИ И КОМЕНТАРИ

РЕЗЮМЕ

Бедност и рискови групи

Всеки десети българин в риск от дълбока бедност. Безработните и неактивните на пазара на труда са сред най-рисковите групи

Институтът за пазарна икономика публикува анализ "Бедност и рискови групи", който се фокусира върху обхвата и различни разрези на бедността в страната, като целта му е да открие рисковите групи или тези, които са най-силно застрашени от попадане в риск от бедност. Изследването въвежда и понятието „дълбока бедност“, която показва каква част от населението попада под линия на бедността, която е равна на 40% от медианния доход за страната. Анализът на риска от дълбока бедност е използван за отправна точка в открояването на групите, които са в най-тежко социално-икономическо състояние.

През 2013 г. 1/5 от населението е в риск от бедност, а един на всеки десет е в риск от дълбока бедност. Именно тази група, която сериозно изостава от доходите на средната класа, най-малко се влияе от промените в икономическата среда и на практика е изпаднала в дългосрочна и възпроизвеждаща се бедност. Сред най-рисковите групи, които са зависими от качеството на образование и процесите на пазара на труда, са безработните и неактивните. На практика **всеки втори безработен попада в риск от бедност, а всеки трети - в риск от дълбока бедност.**

Оценки за бедността и дълбоката бедност (хил. души)		
	В риск от бедност (60% от медианния доход)	В дълбока бедност (40% от медианния доход)
Деца (под 18 г.)	335	205
Заети	210	65
Безработни	190	125
Неактивни	360	180
Пенсионери (над 64 г.)	440	100

Източник: Евростат, НСИ, ИПИ

Заетите или т. нар. "работещите бедни", макар и да са сериозно предизвикателство, са далеч по-малко рискови и в общия случай не са изложени на дълбока бедност – едва един на всеки двадесет работещи е в риск от дълбока бедност. Данните са категорични, че **факторът образование е ключов за реализацията на пазара на труда**, като пропастта между тези с основно образование и висшистите е огромна.

Проблемите на пенсионната система са от водещо значение за бедността при възрастните хора. Смесването на социалната и осигурителната системи на практика не позволява да се провежда адекватна политика спрямо най-рисковите групи сред възрастните. Разликите между мъжете и жените в тази група са много големи, като рисковете пред жените са чувствително по-високи – относителният дял на бедните сред възрастните (над 60 г.) е 20% при мъжете спрямо 30% при жените. С покачването на възрастта този проблем се задълбочава.

Бедността сред децата също е водеща, като немалка част от нея се формира в семейства с един родител или в многодетни семейства, които често имат малцинствен профил. Рискът от бедност при последните е особено висок - **2/3 от домакинствата с три или повече деца са в риск от бедност**, а над половината са в дълбока бедност. Тук водещи са проблемите на образователната система и по-конкретно на училищното образование, което не успява да промени съдбата на децата, които живеят в гета.

Регионалните различия оставят своя отпечатък и върху профила на бедността в отделните области. **Водещите фактори за бедността по региони са заетостта, дялът на висшистите и малцинствените групи.** Големите различия в бедността на регионално ниво спрямо националната линия на бедността, както и различните фактори, които усилват бедността в отделните райони, предполагат политики, които взимат под внимание тези разлики - особено що се касае до политиките на пазара на труда и в образованието.

Пълният текст на доклада е достъпен тук: www.bednostbg.info

За информация:

Петър Ганев, старши икономист в ИПИ
ganev@ime.bg / (02) 952 62 66

Проектът „Активно гражданство и добро управление в борба с бедността“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Институт за пазарна икономика и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.

<http://www.ngoqrants.bg/>